

Ärende: VN/16052/2021

Rapport av kulturens framtida arbetsgrupp

Lausunnonantajan lausunto

Hur lyckas arbetsgruppens rapport med att beskriva och informera om kulturektors situation och utvecklingsutmaningar med beaktande av behovet av återuppbyggnad och stärkande av sektorn?

Arbetsgruppen har lyckats väldigt bra med att fånga nuläget och att informera om kulturektors situation. Därtill har man kommit med många välargumenterade och konkreta förslag för att förbättra läget. Kapitlet nr 1 gällande att ge kulturen den uppskattning den förtjänar är nyckeln till helheten. För att kunna förbättra förutsättningarna på fältet behövs förståelse för betydelsen av kultur på alla nivåer. Kulturfältet behöver även stå enat i denna fråga. Om en konstnär får det bättre på ett sätt är det inte bort från någon annan. Ju fler som för talan tillsammans, desto bättre hörs man och därför uppfattar jag förslaget om ett inflytelserikt organ med inrättas med uppgift att genomföra förhandlingar, lägga fram initiativ och riktlinjer och verkställa uppföljning.

Vilka åtgärdsförslag i rapporten anser ni vara de viktigaste och mest brådskande att genomföra (högst 5)?

Finansieringen av konst och kultur ökas i kapitel 29.80 i statsbudgeten till en procent av alla utgifter i budgeten före 2027 (till 1,15 procent med utgifterna för grundläggande konstundervisning). När beslut om finansiering av kulturektorn fattas ses kultur som en investering som förbättrar samhällsekonomin och ökar välfärden. Ökad finansiering hjälper den svårt drabbade kulturektorn att återhämta sig efter de skador som coronapandemin har orsakat och svara mot framtida utmaningar strukturellt och operativt.

Ett inflytelserikt organ inrättas med uppgift att genomföra förhandlingar, lägga fram initiativ och riktlinjer och verkställa uppföljning. De för kulturen och de kreativa branscherna centrala ministerierna och aktörerna är representerade i organet. För att säkerställa att förvaltningsorganet är tväradministrativt ska

ordförandeskapet cirkulera, så att de ministerier som är centrala för branschen i tur och ordning ansvarar för ledarskapet.

Samordningen av lönearbete, företagande och andra inkomstformer underlättas. Begreppen företagande på deltid och heltid förtydligas. Identifieringen av och kunskaperna om frilansarbetets särdrag stärks i Arbetskraftsförvaltningens anvisningar, tolkningar och lösningspraxis, och detta behov beaktas även i överföringen av arbets- och näringstjänsterna till kommunerna.

Studierna inom samhällsfärdigheter, digital kompetens, företagsekonomi och social ekonomi samt internationell kompetens ökas, liksom de studerandes förståelse av olika yrkes- och sysselsättningsmöjligheter.

Hur tycker ni att man kan bidra till att arbetsgruppens budskap beaktas och förslagen genomförs så väl som möjligt under nästa regeringsperiod?

Det skulle vara viktigt att representanter för alla konstarter för fram budskapet gemensamt istället för att vart och ett område endast för fram sin syn. Tillsammans blir både budskapet och konst- och kulturfältet starkare.

Lukukohtaiset kommentit

Kapitel 1: Vi ger vår kultur den uppskattning som den förtjänar.

Era eventuella iakttagelser om kapitlet och åtgärdsförslagen i det.

Diskussionen om förvaltningsområdenas silor är mycket viktig på alla plan. Inte ens inom bildningen ser man alltid kulturen som annat än hobbyverksamhet. Därför är det väldigt viktigt att satsa på åtgärder som ökar förståelse och stöd för det viktiga utvecklingsarbetet inom sektorn. Trots den bristande uppskattningen och besvikelse gentemot beslutsfattarna hoppas jag att kulturfältet inte gräver ned sig utan att man hittar lösningar som bygger tilltro och stolthet för det kunnande man har. Övriga sektorer måste få kunskap för att förstå att även konstnärers utbildningsnivå är av hög kvalitet och att den inte kan nedvärderas.

Kapitel 2: Vi ökar vår välfärd genom att investera i kultur.

Era eventuella iakttagelser om kapitlet och åtgärdsförslagen i det.

-

Kapitel 3: Vi stöder aktörerna och stärker samtidigt vår ekonomi.

Era eventuella iakttagelser om kapitlet och åtgärdsförslagen i det.

-

Kapitel 4: Vi gör de nödvändiga strukturella reformerna för att förbättra arbetsförhållandena för frilansare.

Era eventuella iakttagelser om kapitlet och åtgärdsförslagen i det.

Jag tycker att denna åtgärd är av största vikt: Staten och kommunerna förbinder sig till principerna för rättvis konst: konstnären har rätt att få skälig ersättning för sitt arbete och användningen av hans verk. När konstnärers arbetsinsats begärs och används prissätts arbetet enligt dess faktiska värde.

Men jag ser också orosmoln i detta. I förslaget finns ingen finansieringsmodell för hur det skall göras. I praktiken betyder det att man inte utan ökning av budgetmedel kan genomföra lika mycket kulturverksamhet som tidigare då arvoden och löner för konstnärer höjs. I fall t.ex. beslutsfattarna i en kommun tar till sig och besluter att principerna skall följas, men inte resurserar tillräckliga medel leder det till ett utarmat kulturutbud. Därför borde inte sådana principer fastslås utan att samtidigt ha en finansieringsmodell för detta.

**Kapitel 5: Vi erbjuder alla finländare jämlika möjligheter att njuta av kultur.
Era eventuella iakttagelser om kapitlet och åtgärdsförslagen i det.**

Finlandsmodellen bör utvecklas så att den tar i beaktande även barn som åker skolskjuts till exempel genom att förlänga skoldagen så att hobbytimmarna ingår i skoldagen. På många orter kan barn som behöver skolskjuts inte delta i klubbverksamheten eftersom det inte finns kollektivtrafik som kan ta dem hem efter klubben. Det är också problematiskt att barnen själva skall önska vilka klubbar de vill ha utan att först ha fått prova på verksamheterna. Många benämningar av klubbar är svåra att föstå för ett barn. Därför är det lättare att välja t.ex. en djur- eller matlagingsklubb än en scenkonst- eller arkitektklubb.

Lerviks Lotta
Raseborgs stad - Kulturtjänster